

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **J. J., o nejasnom a neúplnom podaní**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp.zn. 17 C 67/2011, o dovolaniach navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 3. októbra 2011 sp.zn. 14 Co 323/2011 a proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica z 3. januára 2012 č.k. 17 C 67/2011-43, takto

r o z h o d o l :

Konanie o dovolaniach **z a s t a v u j e**.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 3. októbra 2011 sp.zn. 14 Co 323/2011 potvrdil uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 27. júla 2011 č.k. 17 C 67/2011-22, ktorým nepriznal navrhovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov a návrh navrhovateľa na ustanovenie zástupcu z radov advokátov zamietol. Krajský súd sa stotožnil s názorom okresného súdu v tom, že hoci u navrhovateľa bola splnená prvá podmienka, a to pomery účastníka, keďže jeho majetkové a sociálne pomery oslobodenie od súdnych poplatkov odôvodňovali, navrhovateľ nespĺnil podmienku, spočívajúcu v tom, že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Táto u navrhovateľa splnená nebola, nakoľko ako vyplýva z ustanovenia § 231 ods. 2 O.s. p., je obligatórne daný okruh rozhodnutí, voči ktorým je prípustný návrh na obnovu konania, o ktorú navrhovateľ žiadal. Žiadne z rozhodnutí, ktoré boli vydané v konaní 16 C/113/2009, nie je možné návrhom na obnovu konania napadnúť, z čoho vyplýva, že ide o bezúspešné uplatňovanie práva. Preto nebolo možné naplnenie tretej zákonnej podmienky, na základe ktorej by súd vyhovel žiadosti navrhovateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov. Krajský súd ďalej uviedol, že nepriznanie oslobodenia od súdnych poplatkov je úzko späté aj s ustanovením § 30 ods. 1 veta prvá O.s.p., na základe ktorého účastníkovi, u ktorého sú predpoklady, aby bol súdom

oslobodený od súdnych poplatkov, ustanoví sudca alebo poverený zamestnanec súdu na jeho žiadosť za zástupcu Centrum právnej pomoci alebo advokáta zapísaného do zoznamu podľa osobitného predpisu, ak je to potrebné na ochranu jeho záujmov. Z citovaného ustanovenia vyplýva základná podmienka na ustanovenie zástupcu a to, že účastník spĺňa predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, čo navrhovateľ v danom konaní nespĺnil. Druhou podmienkou je, že je to potrebné na ochranu jeho záujmov. Dané podmienky musia byť splnené súbežne, teda kumulatívne a tým, že v predmetnom konaní nebola naplnená hneď prvá – nepriznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, prvostupňový súd rozhodol správne, keď návrh navrhovateľa na ustanovenie zástupcu z radov advokátov zamietol.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal navrhovateľ dovolanie, v ktorom uviedol, že trvá na ustanovení právneho zástupcu, keď namietal nesprávnosť záveru súdu o zrejme bezúspešnom uplatňovaní práva.

Okresný súd Banská Bystrica uznesením z 3. januára 2012 č.k. 17 C 67/2011-43 vyzval navrhovateľa, aby odstránil vady podaného dovolania a zvolil si na zastupovanie v dovolacom konaní právneho zástupcu s poukazom na § 241 O. s.p.

Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal navrhovateľ dovolanie, v ktorom žiadal zrušiť rozhodnutia nižších súdov a uložil im povinnosť ustanoviť mu právneho zástupcu z radov advokátov, nakoľko sám nemá právnické vzdelanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či sú splnené podmienky, za ktorých môže o dovolaniach navrhovateľa konať. Kedykoľvek za konania totiž súd prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (§ 103 O.s.p.). Ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť, súd urobí pre to vhodné opatrenia. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví (§ 104 ods. 2 O.s.p.).

V zmysle § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p. musí byť každý dovolateľ v dovolacom konaní zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná. Toto ustanovenie zakotvuje osobitnú podmienku dovolacieho konania, ktorej nedostatok je odstrániteľný, avšak len za súčinnosti dovolateľa.

Navrhovateľ požiadal pred 1. januárom 2012 súd prvého stupňa o ustanovenie zástupcu pre dovolacie konanie z radov advokátov. Vzhľadom na to, že jeho žiadosti nebolo do uvedeného dňa vyhovené (§ 30 O.s.p. v znení do 31. decembra 2011), postupoval súd prvého stupňa podľa § 372u O.s.p. (v znení od 1. januára 2012) a listami z 26. apríla 2012 a 19. júna 2012(č.l. 55 a 59 spisu) a poučil navrhovateľa o tom, že v zmysle § 30 O.s.p. v znení od 1. januára 2012 súd účastníka konania, ktorý požiada o ustanovenie advokáta a u ktorého sú predpoklady, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov, odkáže na Centrum právnej pomoci. V rámci tohto poučenia súd navrhovateľovi vysvetlil, že od 1. januára 2012 o žiadostiach o ustanovenie zástupcu pre dovolacie konanie z radov advokátov (vrátane tých žiadostí, ktoré boli podané pred uvedeným dňom) rozhoduje Centrum právnej pomoci, nie súd. Týmito listami súd prvého stupňa zároveň odkázal navrhovateľa s jeho žiadosťou o ustanovenie zástupcu pre dovolacie konanie na Centrum právnej pomoci a uložil mu, aby predmetnú žiadosť podal do 15 dní; listy boli navrhovateľovi doručené 14. mája 2012 a 3. júla 2012. Navrhovateľ písomne uviedol, že o určení právneho zástupcu pre dovolacie konanie má v jeho prípade rozhodnúť súd, a nie Centrum právnej pomoci, ktoré mu spôsobilo škodu a je voči jeho osobe zaujaté, na tomto svojom stanovisku zotrval aj po opakovanej výzve súdu a na Centrum právnej pomoci sa neobrátil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v danom prípade zodpovedal postup súdu prvého stupňa nielen § 372u O.s.p., ale tiež ustanoveniu § 30 O.s.p. v znení od 1. januára 2012. Právny názor, že od tohto dňa rozhoduje o žiadostiach o ustanovenie zástupcu pre dovolacie konanie (aj o tých žiadostiach, ktoré boli podané pred týmto dňom) Centrum právnej pomoci, zodpovedá zákonu. Najvyšší súd Slovenskej republiky zároveň konštatuje, že v dôsledku nečinnosti navrhovateľa a jeho nerešpektovaniu právnej úpravy zostal nedostatok osobitnej podmienky dovolacieho konania vyplývajúcej z § 241 ods. 1 O.s.p. neodstránený. So zreteľom na uvedené zastavil konanie o tomto dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu odvolacieho súdu (§ 243c O.s.p. v spojení s § 241 ods. 1 O.s.p. a § 104 ods. 2 O.s.p.).

Pri rozhodovaní o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica z 3. januára 2012 č.k. 17 C 67/2011-43 vzal Najvyšší súd Slovenskej na zreteľ ustanovenie § 236 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého účastník konania môže dovolaním

napadnúť iba právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu. Odvolacím súdom je krajský súd, ak rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu (§ 10 ods. 1 O.s.p.) a Najvyšší súd Slovenskej republiky, ak rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu ako súdu prvého stupňa (§ 10 ods. 2 O.s.p.). Predmetné dovolanie navrhovateľa smeruje proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa; takéto rozhodnutie nie je spôsobilým predmetom dovolania.

Keďže dovolanie môže byť podané len proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, Občiansky súdny poriadok ani neupravuje funkčnú príslušnosť na prejednanie dovolania smerujúceho proti rozhodnutiu iného, než odvolacieho súdu. Nedostatok funkčnej príslušnosti súdu na prejednanie veci patriacej do právomoci súdov je pritom neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, so zreteľom na ktorý súd konanie zastaví (§ 104 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243c O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky preto konanie aj o tomto dovolaní navrhovateľa zastavil.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 1. augusta 2012

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová